

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képv. van.
Tanítóknak és jegyzőknek 4 korona.

Miért pusztulunk?

II.

Látszólagos ellentét rejlik benne, ha azt mondjuk, hogy a népesség számának csökkenése a bevándorlásnak tudható be. Még pedig a galíciai és romániai bevándorlóknak.

Ezek a selejtes elemek rövid időn belül sokkal több vérrrel áldoznak Magyarországnak, mintsem elgondolhatnók. Az persze csak természetes, hogy nem a maguk, hanem azok vérért áldozzák fel. kik közé beturakodtak.

Minden nélkül, esetleg egy kis mo-tyóval a hónap alatt, munkához nem álló foggal sompolyognak keresztül a határon, ha már odaát megunták család gyarapodásukat, s menten talaj után néznek, ahol henyeségüket gyümölcsöz-tethetik. Előbb csak köyör adományok-ból élnek. Aztán jön a hitvány árukkal való házálás és egy szép napon arra ébred föl a nép, hogy már nyakán ül a lidérc; szoritja, fojtogatja, kivetkőzteti vagyonából, s rabszolgájává teszi.

A nép tehát nyomorog. A nyomor-nak édes testvére a szeny, s ennek a különböző betegségek. Az örökkön pi-szokban élő gyermek hamar martaléka

lesz a halálnak. Gyöngé teste, melyet az éhezés is gyengít, rövid idő alatt beadja a kulcsot: itt a gyermekhalan-dóság.

Nemcsak az sújtja az országot hogy a szociálizmus tanai alatt, a szabadko-műves erkölctelenség fenut a gyermek szaporodásnak hatalmas gátja, hanem még a meglevőknek zsenge korban való csúfos elpusztulása is.

S a nélkülözés a fiatal szervezet mellett megöli a már meglelt kort is. Ott, hol a bevándorlás nyomorultjai lábra kaptak, a harmincéves ember már aggastyán; száraz, erőtlén, köhécselő te-remtés, kinek napjai megszámlálvák. Mert tervszerűen teszik tönkre a lelket-len idegenek az egészségét mindenkinek, aki karmaik közé kerül, csak hogy va-gyonuk, az a csekély semmiség, mely talán még az éhenhaláshoz is kevés, minél hamarabb és poton áron az övék legyen.

Ime! Az ő lelketlenségükön szárad a gyermekek, felnőttek pusztulása. S itt még nem szakad vége a sok bűnnek, galadságnak, mit terhükre kell rónunk.

Ez csak egyik fajtája a véráldozat-nak, melyet hoznak az új hazának, rútul fizetve azért, hogy hajlékot adott nekik,

mikor már üldözött vadként, jól meg-szolgált ostorcsapások között csetlettek-bodlottak, míg ránk nem akadtak.

A kivándorlás mely pedig óriási veszteséget jelent évente az országnak, szoros összefüggésben van a bevándor-lással. A bevándorlás: az ok, a kiván-dorlás: az okozat. Még pedig úgy állanak egymáshoz, mint 1:2-höz.

A kivándorlás nagyobb, mint a be-vándorlás, minthogy egy farka beván-dorolt sokkal több embert tesz földön-futóvá, sokkal többnek keseríti el itteni életét, mint a hány főt önmagában számol.

A szemérmetlen sajtó, hogy a va-lóságot leplezze, s kedve szerint üssön is a neki nem tetszőkön, azzal áll elő, hogy a paraszt azért vándorol ki, mert sok a nagybirtok. Földéhségét nem tudja ki elégíteni.

Hogy ez célzatos hazugság, könnyű kimutatni. Hogy lehet az, hogy akinek még több föld kell, mint van: a meg-lévőt is eladja, s kinegy idegenbe gyári-munkásnak?

Vagy ha a nagybirtok akadályozza a föld népét a megélhetésben: hogy érvényesül a bevándorolt? Miből poho-sodik, zsirosodik? Neki csak levegő kell?

TÁRCA.

Emlékek.

Beniczky Miksa 48-as honvéd-hadnagy elbeszélései nyomán.

Komárom, Áts.

Mig mi Nagysarlónál megvertük az osztrákot, az alatt egy másik császári sereg megszállta Komárom várát és azt sáncai mögüli erősen ágyuzta. Görgey seregével az éj leple alatt meg-kezdte a Dunán az átvonulást. Mig az utászok a megrongált hajóhid rendbeszedésén dolgoztak, hogy a tűzérés, lovasság és társzekereink át- vonulhassanak, minket — mondja Beniczky — századonkint kompon szállítottak át a Dunán.

Átérve a folyón a 26. egri zászlóalj, hova én is beosztva voltam, az u. n. csillag várba vonult és azt megszállva tartottuk.

Másnap, április huszonhatodikán, korán reggel megkezdődött a csatározás. Mi még akkor is a csillagvárat védelmeztük s ennek teletjéről láttuk, hogy több zászlóalj lett kivezényelve az osztrák sáncainak megtámadására.

A 42. abauji zászlóalj az osztrákok hatalmas puskatűzelésére a gyilkoló golyózápor elől meg-

hátrált. Görgey ekkor két, kartáccsal megtöltött ágyut állítottatott mögük és ismételt támadásra szoritotta őket. Miután a zászlóalj ismét meg-hátrált, Görgey közibük lövetett, mire több honvéd elesett ágyuinktól, többek között egy Pécsi Tóni nevű honvéd-tiszt, ki jó barátom és iskolatársam volt.

Görgey vaserélyességének és törhetetlen akaraterejének köszönhetjük, hogy az osztrákok számos halottat hátrahagyva, menekülni kény-szerültek, s a sáncok a honvédek kezébe kerültek.

Déltájban kaptunk mi, a huszonhatodik zászlóalj parancsot, hogy a csillagvárat elhagyva Áts-felé vonuljunk.

Utközben két osztrák gránátos századdal találkoztunk, kik fehér kendőt lobogtatva meg-adták magukat. Miután bekisértük a két fogoly századot a várba, tovább folytattuk mene-telésünket Áts-felé.

Egy dombon álltak tűzereink, a negyven-hetedik honvéd zászlóalj és néhány század huszár. Erős ágyuharc folyt közöttük és egy osztrák csapat között. A Pest felől jövő Grosrik tábornok seregével a császári hadak segítségére sietett és egyesült erővel bekerítették embereinket. Parancsnokunk, Beöthy György támadásra vezé-nyelt bennünket, majd segítségünkre érkezett a harmadik huszárezred három divíziója és a

herceg Woronieczky*) parancsnoksága alatt álló lengyel ulánusok. Az egyesült erővel intézett támadást nem bírta ki az osztrák és futásban keresett menedéket. Tűzérésünk és a 47. zászlóalj minden különösebb veszteség nélküli megszabadult s így megnyertük a csatát.

Utközben Komárom felé elénk jött Klapka, a parancsnokunk, ki nagy örömkre tudomá-sunkra adta, hogy Görgey azt üzeni zászló-aljunknak, hogy vitézségünk elismeréséül érdem-jellel disziti fel zászlónkat és veres sapkát kapunk.

Budavár bevétele.

A komáromi győzelmes csaták után Budavár felé indultunk. A komáromi vár parancsnokául Klapka György tábornok lett kinevezve, míg a mi zászlóaljunk parancsnokságát Nagy-Sándor József tábornok vette át.

Közeledésünk hírére Windisch-Grätz herceg kitakarodott a városból embereivel és az osztrák határszélekre menekült, hátrahagyva mintegy 3 ezer emberrel Hentzi Henrik**) vezérőrnagyot, ki a legmakacsabb védelemre készült.

Mi, az első hadtest Buda alá érve a Sváb-hegyen szállottunk táborba, hol egy villában ültötte fel főhadiszállását fővezérünk, Görgey Arthur.

Mi néhány napig a Svábhegyen maradtunk, majd levonultunk a Viziváros mögötti térségre,

Divat tudósítás!

Eisler Károly utóda

cég értesíti a n. é. közönséget, hogy a közelgő idényre a legújabb cipők, ruhadíszek, kalapok, férfi- és nőnyakkendők valamint az összes divat-cikkek óriási választékban megérkeztek.

Miből lesz rövid időn belül „tekintélyes“ birtokosa ott, ahol más már közel volt az éhenhaláshoz?

A kizipolyozott kivándorlókból.

Azok keserves veritékén növesztett háromszoros tokát is a nemrég rongyokba burkoltan kóborgó mindenki-kutyája.

Akadályozzuk meg beözönlését a nem kívánatos elemeknek, legyenek bármily nemzetiségűek, szorítsuk ki legalább a még polgár jogot nem nyerteket, örökdjék a törvény a magyarság fölött minden csalás, minden uzsora szóval munkanélküli vagyonszerzés stb.-vel szemben s az 1921-i népszámlálás meglepően büszke eredményt fog felmutatni.

Novotny Endre.

Boros hordó eladás.

Kántorjánosiban (ut. vas. áll. Vaja)

Gr. Károlyi Imre ur tulajdonában

volt „Ferenc szőlőtelepen“ mintegy

2000 hectl. ürtartalmu jó karban

lévő, feltétlen tiszta, különféle nagy-

ságu használt boros hordó

f. hó 21-én d. e. 9 órakor, részletekben is,

a többet ígérőnek készpénz fizetés mellett el

fog adatni.

Tudakozódni lehet

Nyirbátorban Szlávik István

intézőnél.

mivel Nagy-Sándor József a Promontori ut mellett fekvő u. n. Kőmajorba tette át főhadiszállását.

Midőn azonban Komárom alól megérkezett öt nagy réz lövő ágyú s ezeknek helye elkészült, egy mögójük épített nagy sáncba, mint ágyufedezet lettünk kirendelve.

Hentz az egész idő alatt bombáztatta Pestet és jóllehet a vezérőrnagy hősiességét kénytelenek vagyunk elismerni, Pest bombázása határozottan kegyetlen és gyáva védekezés volt.

Május 16—17 közötti éjjelen Görgey támadást intézett a vár ellen, de sikertelenül. Egy alkalommal az éj leple alatt a Krisztina városba lettünk rendelve a vár alá.

1849. május 20-án értesültünk, hogy a létrák már a bástyák alatt vannak elhelyezve, s másnap megkezdődik az általános ostrom.

Másnap, május 21 én alig pirkadt még a hajnal, mikor megszólaltak az ágyúk a Gellért-hegyen. Ez jeladás volt és megkezdődött az ostrom.

A heves ágyuzás és puska-tűz közben egy udvari kapu betörtött, hová Nagy-Sándor hadtestünkől a tizenhetedik zászlóaljlat rendelte ki.

A hatalmas golyózápor és kézigranátók visszaszorították a kivezényelt és hősiesen előnyomuló zászlóaljlat; ekkor az őrzőgő lelkesedéstől elragadtatva Kleinheitz vezérkari főnök felkiáltott:

— Fiúk! Huszonhatodik zászlóalj! Hol vagytok? Utánam!

A hősiesen előnyomuló főtiszt utánrohantunk; maga Kleinheitz volt az első, aki elesett. Holttestét elszállították. Egy melletttem küzdő Ludányi nevű altisztet szétszaggatott egy kézi gránát, vére befecskendezett.

Prológ!*

Előtör az örök élet,
Erdő, mező újra éled.
Lágyan suttog az esti szél,
Szabad mezőről dalt regél:

*

Zöld fű között kicsiny patak
Partján virágok nyílanak.
Zöld pázsiton gyermekesereg
Tarka szárnyu pillét kerget.

*

Főnt dalol a kicsiny madár,
Dalától hangos a határ;
Lent ezernyi nyüzsgő bogár:
Mind ismeretlen, új világ.

*

Itt a csorda kolompja szól,
Kis báránka béget amott.
Dolgos kicsi méhecske szed
A virágkehelyből mézet.

*

Bármerre néz a gyermekszem,
Ott várja csodás ígézet.
Minden lelket szépen fejleszt
E sok, friss, eleven képzet.

*

Igy kap erős kart, ép lelket
A szabad vidéki gyermek;
Igy lesz e sok ifju élet
Mestere a nagy természet.

*

Nekünk dalt nem zeng a madár,
Nem illatozik a virág.
Otthonunk rideg kőörmög,
Ami körülvesz: szürkület.

*

Kicsiny szobánk kis ablakán
Félve jön be a napsugár.
Ha kinézünk üres, kopár
Udvarunkon a szemhatár.

*

Mit e csillogó város ad . . .
Nem . . .! ami álmunk más . . . nem az!
Erdő, mező, kis patak az,
Ami szívünkben dalt fakaszt!

*

De valóra vál' az álmunk,
A tavasszal kirándulunk;
Hova húz a szívünk vágya . . .
Hozunk dalt keblünkbe zárva.

*) Az I. ker. Fehérsas-téri közs. el. népiskola által ápr. 2-án a kirándulási alap javára rendezett gyermek hangverseny számára írta: Görgey István. Előadta: Görgey Zoltán IV. o. tanuló.

Feltétlen nagy veszélyben voltunk, ezért így szóltam Luger Ferencz ötlök századbeli kapitány. jó barátomhoz:

— Gyerünk a letrákhoz!

A bástyára érve Luger halálosan megsebesült, mire lecsusztattam egy hosszú deszkán és nagy erőfeszítéssel vittem egy veszélytelen helyre. Azután visszasiettem a küzdők közé.

Az ostrom alatt sebesült meg Hentzi tábornok is, kit gróf Leiningen mentett meg a honvédek bosszujától. A vár bevétele után röviddel halt meg a hitszegő.

Hentzi életében kijelentette, hogy ha Buda a honvédek kezébe kerül, felrobbantja a lánchidat. Miután meghalt, Allnoch osztrák ezredes sietett a lánchidhoz, felugrott a löporos tűz-aknára és belesüté pisztolyát.

A hatalmas robbanás nem tett kárt a hidban, de darabokra szaggatta Allnochozt.

Budavárát bevették. Az ormokon a gyűlölt svec-gelb zászlók helyett a szent trikolórt lengette a reggeli szél . . .

(Folyt. köv.)

*) *Woronieczky Micszláv lengyel herceg* egy híres lengyel család utolsó sarja volt. Hősiesen küzdött a magyar szent lobogó alatt 48-ban, mint honfitársai légiójának parancsnoka Szőregnél, elfogták és a szabadságharc leveretése után Pesten, a Neugebäudeben halt meg 1849. október 20-án, bitófán mint a szabadságharc vértanúja. A magyar ifjuság 1877-ben díszes síremléket emelt a hős lengyel hercegnek a kerepesi temetőben.

**) *Heinrich Hentzi v. Arthurm.* Jóllehet letette az esküt az alkotmányra a debreczeni születésű főtiszt, annyira magyar ellenes érzelmű volt, hogy csak a magyar tisztnek sikerült őt kimenteni a 18. zászlóalj legény-égének kezei közül. Elfogták és Budán haditörvényszék elé állították.

Jó kedvvel, hálalelt szívvel
Hozunk onnan vissza nektek,
Ti jók! kik megszereztétek
Nekünk e kedves ünnepet!

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTÉRIUM-MÉNTE
természetes ásványviz

ÜDIT GYÓGYIT. ÜDIT GYÓGYIT
Vese- és hólyagtajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ.
Fólerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésben

Nyiregyháza.

Telefon szám 121. 16—52—14

Iparos világ.

Komoly munka előtt. Ha csak az időjárás bele nem szól, olyanképen, hogy sok tagot távol tart a megjelenéstől: holnap délelőtt köszönt be az új rendszer az „Ipartestületi Hitelesítőszövetkezet“ be. Ujra választják az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot. A kimaradók száma nem lesz nagy, de épen elég ahhoz, hogy az ökszitotta elkeseredés elüljön s bevonuljon a rég száműzött egyetértés.

Az értékes régi tagokat megint visszahelyezik tisztükbe s kiegészítik azokkal, kik az az eddig harcolók köréből valók s kikben szintén megbiznak az összes üzletrészesek. Ideje is már a komoly, közös erővel való munkálkodásnak.

Előljárási ülés. Ipartestületünk előljárási ülése e hó 11-én, kedden délután 3 órakor rendes havi ülést tart. Az ülés a folyó ügyeken kívül egy igen fontos indítványt fog tárgyalni, melyet mintegy 50 iparos adott be. Nevezetesen, hogy azon ipartestületi tagok, kik tagdíjakkal hátralékban vannak, se választhatók ne legyenek, sem választói jogosultsággal ne bírhassanak az Ipartestületnél. Ha ezt elfogadják, akkor az alapszabályokat is módosítani kell.

Társaság iparengedélye. Az iparengedélybe — oly esetben, ha az egyik fél nem tudja igazolni képesítését — feltétlenül bele kell venni, hogy az üzlet felelős vezetője az, ki a képtést igazolta. Együttal az iparengedély azonnal elveszti érvényességét, mihelyt a társas viszony a felek közt felbomlik.

**Ki pörkölt kávét akar venni,
RUBLICZKYHOZ tessék menni!**

Kifogyhatatlan rovat.

Szabadjómüves hazugságok.

A szabadjómüves kiskaté, melyet a nyilvánosság számára szerkesztettek, a 9. pontban ezt mondja: „a hazaszeretett a szabadjómüves egyik legszen ebb kötelessége.“ Hivatkoznak is mindjárt Kossuth Lajosra, akit „a legnagyobb magyar szabadjómüves“ kétes értékű jelzőjével látnak el.

Azt, hogy Kossuth csak Turinban lett szabadjómüves es nem akkor, mikor Magyarországot harcra tüzelte az osztrák uralom ellen, azt óvatosan elhallgatják. Arról sem mernek megmukkanni, hogy lévén a szabadjómüves-társaság egy — immáron végelgyengülésben szenvedő — érdekszövetkezet, *senmi más!* . . . a „nagy“ Kossuth többekkel együtt ez uton remélt még valamit tehetni Magyarorszáért.

Merik-e tagadni (ámbar ez a társaság mindegyre képes!), hogy a darabont kormányt a a □-ok támogatták, s ők akartak részükre külön harcos tábor szervezni?

Ez a hazaszeretet? Ez a nagy alkotmányos érzés? Mikor a maguk szekere elé a *nemzetközi* szociálistákat fogják!?

Mint minden szavuk, úgy az is hazugság, amit a haza szeretetről lehetőlük hallani. Nincs náluk elvakultabb, ádázabb ellensége a haza fogalmának, az államiságnak, mert céljuk a teljes fejtlenység; s mert ennek útját állja az erkölcsi és állami rend, a vallás és hivatott őrei: a papság, azért ezeket mind megfojtának egy kanál vízben.

Mily jó, hogy boszorkánykonyhájukból kiszivárogtak a „titkok“ s most már mindenki tudja mit tegyen, ha egy szabadkőművest lát: kezét nyujtsa-e feléje, vagy undorral fordítson hátat neki?

Nincs messze a leszámolás!

Omár.

Egy gombhoz a kabátot.

A kemecsei botrány egyik szereplője újra a főszolgabíró előtt állott. Hagymási Józsefet jelentette föl Szmezsányi főjegyző „botrányt okozó részességért.

Ez pedig (a részesség) megesett volna rögtön a „csendőrös tárgyalás“ után. Az egész feljelentésben csak az a különös, hogy noha március 18-áról van kelteve mégis csak március 27-én érkezett meg a főszolgabíróhoz. Kemecseről—Kemecserre.

Lehet, hogy a posta a hibás, lehet, hogy a főszolgabírói hivatal iktatta későn, de legvalószínűbb, hogy a főjegyző ur majdnem 10 napig gondolkozott azon, hogy megbotrányozott-e ő, vagy nem? Hogy a feljelentés körülbelül egyidőben történt azon nyilatkozat megjelenésével, melyet Mezőssy főszolgabíró a „Világban“ leadott, s melyben azzal védekezik, hogy a megvert felek előbb a korcsában voltak, s onnan mentek az orvoshoz látteleter: ki törődik vele?

A korcsmazást lett volna hivatva igazolni a szerdai tárgyalás, amelyen azonban mindössze az derült ki, hogy Hagymásiék *délután* ittak, de már akkor régen meg volt a láttelelet.

A gombhoz kabátvarrás tehát nem sikerült!

Azt még ismerjük el, hogy Vay főszolgabíró, kit igaztalanul mellőznek, egész más modorban vezette a tárgyalást, mint teszem azt, volt a „csendőrös kihallgatás.“

Mégse a „közigazgatás“-ban van hát a hiba, ha van, hanem az emberekben. Ez pedig minden intézménynél így van. Még talán a Besenyei-kör sem kivétel!?

Cine minte!*

Derék *oláh* vagyok én,
Mégis három intézmény
„Tőlem“ van képviselve
Bőven reá fizetve.

Magyar kulturintézmény . . . !

— A vezére vagyok én —
„Besenyei“ a neve;
Jaj, ki felszól ellene!

Közöskonyhán sok eszik;
Jó falaton meg hizik.
Néha én is jóllakom
. . . (Maradékot bekapom).

Erkölesöknek fő öre.
 unk főmestere
Az is . . . az is én vagyok.
Ugy-e nagy ember vagyok?

A magyar irodalmat
(Hogy lehessen fogalmad)
Biz' azt is én tanítom,
Szekundákat én osztom.

Bemutattam „engemet“
Találják ki nevemet!

* Mutató a legközelebbi „Besenyei-est“ műsorából.
Előadja a szerző.

Aki ezt kitalálja
Bő áldásom száll rája.

Mert messze el ér kezem
Ámde nem, hogy segítsen.
Ki tv.-t bánt reszkessen:
. . . Mink vagyunk az Uristen!
Ponny.

Az erdő jövője.

Röviden már megemlégtünk, hogy Wetzel Károly és Láng Imre az erdőben kioszkot akarnak építeni. Közgyűlés még nem döntött kérésükön, de a mennyire ismerjük a város szűkeblőségét, s a mi még rosszabb: rövid látását, el vagyunk készülve arra, hogy az engedélyt megtagadják, még pedig a Sóstóra való hivatkozással.

Pedig a közönség kényelme, érdeke megkívánja, hogy az erdőben álljon rendelkezésére egy hely, hova betérhessen, ha a sétában elfáradt, vagy megszomjazott. Divatba jönne az árnyas, de rideg erdő, s nemcsak arra volna jó, hogy eldicsekedjünk vele, hanem megfelelné tényleges hivatásának: eltikkadt, nyaránta a hőség-, s portól agyon sanyargatott közönség kedvelt üdülő helye.

Ne féltsék a Sóstót!

Aki oda akar menni, úgy sem áll meg a tenispályánál. Aki meg nem oda akar menni, minek mesterségesen kényszeríteni rá?

Tegyenek már egyszer különbséget a tanács, törzsfőnökök, egy-két kijáró és a . . . közönség: a város érdekei között.

A gazdasági és tprakiállításon ezüst-éremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó és plissérozó intézete. Telefon sz. 248. Pazonyi-utca 13. Bejárat a Véső-utca felől. Telefon sz. 248.

Van szerencsém szives tudomására adni a t. közönségnek, hogy intézetemben ruhák a legkényesebb igényeket is kielégítően bármilyen színre festtetnek és vegyileg tisztítatnak.

Egyben bátorkodom szives figyelmét **fehérnemű-tisztító osztályomra** felhívni, ahol kezelők, gallérok stb. szintén meglepő szépen 5 nap alatt tisztítatnak.

Midőn szives megbízásait kérem, vagyok mely tisztelettel

Gabulya Mihály.

TANÜGY.

Szabolcsvármegye összes elemi iskolai tanítóit és tanítónőit felhívom, hogy a Kogutovics Manó által szerkesztett *Földrajzi atlaszt* (125.911—909. sz. a. engedélyezve) amennyiben iskolájukban forgalomban volna, hivatalomnak a miniszter urhoz való felterjesztés végett azonnal küldjék be. Az érdekelt tanítóknak ezen tankönyvük a miniszter ur részéről rövid időn belül vissza fog adatni.

Nyiregyháza. 1911. április 6.

Dr. Wilt György, kir. tanfelügyelő.

A nyirbátori Sámuel Ilona-féle polgári leányiskola tantestülete április 3-án, hétfőn küldötttségileg kereste fel dr. Wilt György kir. tanfelügyelőt, hogy köszönetet mondjon azon igyekezetéért, melylyel a magánpolgári leányiskolát községi iskolává akarja fejleszteni. Dr. Wilt György tanfelügyelő a küldöttséget jó akaratáról biztosította és megígérte, hogy minden tőle telhető el fog követni, hogy az iskolának annyira kívánatos fejlesztése minél hamarabb megtörténjék. Ugy tudjuk, hogy Nyirbátor

község is amellett van, hogy ez a jól indult magániskola községi szerveztessék.

Nyugdíjazás. A vall. és közokt. miniszter Ferencz Károly Lajos sényői ref. tanítót f. évi április elsejével nyugdíjazta.

A nyiregyházi izr. elemi iskolának a tanulmudtóra iskolák segélyezésére fenálló alaphól a miniszter 300 koronát utalványozott.

Az ibrányi községi ovodának a vall. és közokt. miniszter 1911. évre 800 korona államsegélyt utalványozott.

Névtelen levél. Hiába, amíg roszmájú emberek lesznek a világon, addig a névtelen levelek sem szűnnek meg. Ugy látszik Nyirbátorban is fészkel egy ilyen beteges máj, mely névtelen levéllel akar ártani egy ottani derék, becsületes tanítónak. A névtelen levelet a tanfelügyelőség kapta, ahonnan azt az információt vettük, hogy névtelen levelek által sem ez alkalommal, sem máskor a hivatal nem engedi magát befolyásoltnak.

A vall. és közokt. miniszter az arra illetékeseknek meghagyta, hogy a tankönyveket kizárólag magyar gyártmányu papirosra nyomtassák és az ellenőrzésre a tanfelügyelők figyelmét is felhívta.

Varga György gör. kat. igazgató-tanítónak az iparostanonc otthon vezetéséért a vall. és közokt. miniszter a f. tanévre 200 koronát utalványozott.

Allami iskola ivóvíz nélkül. A napkori áll. el. iskola udvarán levő kút elposványosodott s helyreállítása a község kötelessége volna. Az előjáróság azonban húzza, halasztja a dolgot, aminek rossz vége lehet, mert a népes iskola könnyen válhatik ivóvíz nélkül valamely járvány fészkevé.

Tanítóváltás. A napkori róm. kat. iskolához a Nyiregyháza megválasztott Fekete István helyére Varga Károly István kántortanítót választottak meg, az apaggi róm. kat. iskolához pedig Pócz Béla helyére Szélig Ferencz tanítót.

Az apaggi róm. kat. iskolát — amint azt egyik korábbi számunkban megírtuk, — a hatóság bezáratta, mert minden percben összeomlással fenyegetett. Most meg ennek dacára vissza kényszerítik bele a gyermekeket, meg a tanítót, ahelyett, hogy új, megfelelő iskolát építenének. Ajánlatos volna, ha egyházi részről ezt az ügyet alaposan megvizsgálják, mert a bekövetkező szerencsétlenséget majd bajosabb lesz jóvá tenni.

Nyilvánossági jog. A kisvárdai Kovács Samu-féle magánpolgári leányiskolának a miniszter a nyilvánossági jogot a folyó tanévre is megadta.

A nyiradonyi áll. oroda részére az 1910/11 tanévtől kezdve 5 egymásután következő tanévre évi 254 koronát állapított meg a miniszter.

Iparostanonciskolák államsegélye. A vall. és közokt. miniszter a következő szabolcsmegyei iparostanonciskolák részére utalt ki államsegélyt: A nyiregyházi iparostanonciskola részére 400 koronát. A nagykálói ip. tan. isk. részére 1200 koronát. A nyirbaktai ip. tan. isk. részére 380 koronát. A nyirbátori iparostanonciskola részére 1700 koronát.

Jutalom iparostanonc részére. A nyiregyházi iparostanonciskola azon növendékének, aki a rajzban a legnagyobb előmenetelt tette, a miniszter 50 kor jutalmat engedélyezett. Dr. Wilt György kir. tanfelügyelő már fel is hívta a tantestületet arra, hogy hozza javaslatba a megjutalmazandót.

Az analfabéta tanfolyamok záróvizsgái már folynak a tankerületben. Dr. Wilt György kir. tanfelügyelő minden egyes záróvizsgán személyesen jelenik meg, ahol a sikeresen vizsgázók között bizonyítványokat és jutalomkönyveket oszt ki.

Nyirbátor — a kultúra ellen. Nyirbátorban egyik főkéssége, hogy a megyében ott van az egyetlen áll. önálló gazdasági szakiskola. A község azonban ezt csak annyira méltányolja, hogy a gazd. iskolával elvállalt kötelezettségeinek nem akar megfelelni. Az iskolának gazdasági melléépületek felállítására volna égetően szüksége és az előjáróság — hiába a gondnokság-

Telefon 129.

A legújabb női ruhadíszek a leg- **Kohn Ignácz**
nagyobb választékban kaphatók: **női és férfi-divat üzletében.**

nak minden ajtódnögetése — még a fülét sem mozgatja. A vége a dolognak mégis csak az lesz, hogy a gazdasági épületeket fel kell építeni, de mi haszna, ha a halogatás roppant kárára van a gazdasági szakoktatásnak!?

Pályadíj kiadás. Az általános tanítóegyesület f. n. 5-én ülést tartott a közp. ág ev. iskolában. Ezen az ülésen hirdették ki az idei tanügyi tétel pályázati eredményét, mely szerint két pályamunka érkezett be, A bíráló bizottság dr. Wilt György kir. tanfelügyelő elnöke alatt Orsovsky Gyula, Neumann Jenő, Varga János Kammel Ferencz tanítókból állott. A bírálattal szerint mindkét pályamunka érdemes, figyelmet keltő dolgozat volt. A mérleg mindazonáltal billent egyet és a jelítség levelek felbontásánál kitént, hogy a mérleg *Matlak* József volt nyíregyházi róm. kat., jelenleg alsóúcsai all. tanító javára billent, kinek a 200 koronára jutalmat azonnal elküldték. A pályadíj adományozó *Reismann Jenő* földbirtokos azonban méltányolni akarván a másik pályamunka érdemeit is, annak jutalmazására újabb 50 koronát adományozott. E műnek szerzője *Vargha Ferencz* nyíregyházi róm. kat. tanító, a múlt évi pályázat nyertesese. Igen hálásan emlékezett meg a választmány *Reismann Jenőről*, aki ily hatásos módon buzdítja tevékenységre, tanulásra, a vármegye tanítóit.

Ugyanezen az ülésen mondott köszönetet *Kubacska István* ág. ev. tanító dr. Wilt György kir. tanfelügyelőnek azért a lelkes támogatásért, amellyel kieszközölte a tanítóegyesület elnökének Orsovsky Gyulának a Wodianer-díjjal való kitüntetését. dr. Wilt György biztosította a választmányt, hogy a tanítók érdemeinek megjutalmazására mindenkor mindent el fog követni s a jövőben meg éppen arra fog törekedni, hogy ez a kitüntetés a szabotcsvármegyei tanítóit kar másik nagyérdemű tagját *Ruhman Andor* ág. ev. igazgató tanítót érje. A választmány, melyen Orsovsky Gyula elnökölt, a tárgysorozat letárgyalása után lelkes hangulatban oszlott szét.

Piricsén és Nyirpilisén újra alakult a nyári gyermekmenhely felügyelő-bizottsága. Az elnök a megalakulásnál felhívta a bizottságot, hogy magát női tagokkal egészítse ki, figyelmeztette azonban a bizottságot, hogy több női tagot nem szabad választania, mint a mennyi férfitag van. A bizottság erre elhatározta, hogy női tagokkal *nem egészíti ki magát*, mert se Piricsén, se Nyirpilisén nincsenek arravaló nők.

MALACHOVSKY ISTVÁN fényképező

Nyíregyháza, Luther-u. 3.

Legmodernebb fényképeket készít olcsó árban. Fényképezési cikkek nagy raktára. Műkedvelőknek díjtalan szaktanítás!

Bélyeggyűjteményeket,

régi levélbélyegeket, lehetőleg borítékon levőket, főképp 1871 és 1872-ik évből magyar bélyegeket a legmagasabb árban vásárol a szerkesztőség Széchenyi-ut 27.

Hirek.

Bocsánatot kérünk t. helyi olvasóinktól, amiért lapunkat, technikai okok miatt, ezuttal postán kézbesítjük.

— **Dobos Imre ünneplése.** Rég, vagy talán sohasem látott Tiszalök olyan impozáns, benső ünneplést, mint a milyenben április 28-án fogják részeseíteni Dobos Imrét, a járás nyugalombavonult főszolgabíráját. 58 esztendei nehéz,

gyakorta válságos időkben, hiven végzett kötelességet fog érni a nagy megtiszteltetés, azonkívül egy olyan egyéniséget, kit mindenki csak tisztelni, becsülni tanult. A tiszalöki járás nevében Bagdy Imre tb. vm. főügyész üdvözli Dobos Imrét, a főszolgabíróság részéről Kubassy Béla dr., a jegyzők képviselőiben pedig Junga Sándor.

— **Az ipariskola szervezete.** Rég nélkülözött hiányt pótolta a jótékony Nőegylet. Az ő fentartotta női ipar iskoláról szervezeti szabályzatot dolgozott ki, s jóváhagyás végett benyújtotta Mikecz Dezső alispánhoz.

— **Halálozás.** Doctor Armin iparfelügyelőt súlyos csapás érte. Édesanyja, özv. dr. Doctor Frigyesné, született Stiglitz Linda e hó 3-án, hosszas szenvedés után 65 éves korában Budapesten meghalt. A jobbétre szenderült matrónt nagykiterjedésű rokonság gyászolja, köztük a Vidor, Gyémánt, Engel családok.

— **Fedezve a hiány!** A törvényhatósági közuti alapnál a múlt évben 40 ezer korona hiány, illetőleg tulkiadás merült föl. Ennek pótlására a kereskedelemügyi miniszter segélyképpen kiutalta a vármegyének az egész összeget.

— **Fontos tárgyak.** Tegnap délután a város szakosztályai ülést tartottak. Sok oly kérdés került tárgyalás alá, mely a város életében nagyjelentőségű. Így a gőztéglagyár ügye, a kis vasutaknak adandó 50.000 korona, a husdrágaság s több kérelem.

— **Földszakadás.** A „Nyíregyházi Takarékpénztár Egyesület” építkezésénél szerencsétlenség történt. A talajt alaposan lemélyítették, s a felesleges földet a taligások vállalták, hogy elhordják. Egy legény vigyázatlansága következtében egy nagy földtömeg reá szakadt s karját, lábát eltörte. Most súlyos sérülésekkel fekszik.

— **Paszah-ünnep.** Az izraelita felekezeti pászka ünnepe f. hó 13-án kezdődik. Az első két nap főünnep. Istentisztelet reggel 8¹/₂ órakor. Hitszónoklat csütörtökön délelőtt 10¹/₄ órakor.

— **Kálló villanyfényben.** Nemsokára Nagykovács is részesül a villanyvilágítás minden áldás- és átkában. A vezetéseket már rakosgatják le, s ha munka szorgalmasan fog folyni, ősszel már szép világítás mellett fogja beszélni magát az utcán járó.

— **Avatás.** Kállai Miklóst, a vármegye fogalmazó gyakornokát a budapesti tudomány tanácsa doktorrá avatta. Kállai hat havi szabadságot kapott, melyet Párisban való tanulmányokra fordít.

— **Munkás jutalmak.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet:

1. 5. egyenként 100 koronás jutalom- és dísz-oklevélre.

2. 6. egyenként 50 koronás jutalomra; oly iparos munkásoknak, kik szakmájukban huzamosabb idő óta foglalkoznak. A javaslatokat a munkaadók kell, hogy benyujtsák. május 15-ig.

— **A gondos város.** A sok panasz elhanyagolt fás tereink miatt úgy látszik a tanács jóindulatáig ferközött. Kezdi kicserélni a régi, rozoga padokat s egyuttal szaporítja is. A Bessenyei-téren már készen is vannak vele. Csak a folytatás — a többiek — el ne maradjon.

— **Kinevezés.** Szomják Kálmán ajaki róm. kath. tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter a panyovai állami iskolához nevezte ki rendes tanítónak.

— **Kitett szobor.** A Kossuth-szobor pályázatra küldött tervek sok mindenre nem gondoltak ide utaztukkor. Még arra sem, hogy pl. minden silányságuk mellett is még első és más díjakat nyernek. De az a szegény szobor, amit kidobtak a megyeház udvarára ázni, fázni: az épen nem várta ezt a mellőzést. Mi sem tudjuk megérteni, hogy miért kellett épen annak a szobornak lomként ki kerülni a pocsolyába? ... Talán valaki megmagyarázza! ... ?

— **Templomjavítás.** Az ajaki gör. kath. templom és paplak kijavítására a pénzügyminiszter 2599 korona 91 fillért folyósított. E munkálatokra április hó 29-ig lehet ajánlatokat beadni a nyíregyházi m. kir. államépítészeti hivatalhoz. Ugyanitt megtudhatók a közelebbi részletek is.

— **Nem „megy a gőzös“!** A hirtelen reánk szakadt tél, hófúvás a kisvasutakat sem kímélte meg. Kedden Nagyhalász mellett olyan hatalmas hófúvás volt, hogy a motor elakadt, s csak erős hosszantartó lapátolás után tudták a vonatot újra elindítani.

— **A titok.** Le Bargy az „Akademie Française” tagja rendezésében egy társadalmi színművet mutat be a heti műsorában az Apolló-színház, mely darab oly tökéletes művészettel van interpretálva, hogy végignézése mindenki számára a legnagyobb műélvezetet nyújtja. Előadói a Sarah Bernhart színház neves művészei. E kép mindenütt nagy sikert ért el s legutóbb 2 héten át a budapesti közönséget ragadta el szépségével. A műsort kiegészíti: *Ésti hangulatok* c. tájképek. *A művész hegedűje.* Olasz életkép. *Seinésavér!* Kitűnő francia bohózat. stb. Előadások, mint rendesen.

— **Sorozások.** Kedden kezdődik Nyíregyházán a zene-bona. s tart csekély megszakításokkal e hó 25-ig. 10., 12., 19., 20., 21-én a nyíregyházi járás legényei állanak a mérték alá; 22., 24. és 25-én pedig a nyíregyházi aranyifjuság.

— **A dévai áll. tanítóképző intézet I. osztályában** az 1911—12. évre több ingyenes, féldíjas, teljes fizetéses *bennlakással egybekötött* hely van üresedésben. Bővebb felvilágosítást szívesen ad az intézet igazgatósága,

— **Trieszti általános biztosító társulat** (Assecurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Trieszti általános biztosító társulat (Assecurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad *élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat.* Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. A nyíregyházi főügynökség Klár Andor.

Egy hölgy

ki szereti az egészséges bőr-
ápolást és különösen a szep-
lőket elmulasztani, valamint
lágy, bársonysima bőrt és
hőteher archőrt akar, csakis
Bergman & Co., Tetschen a/E.
Steckenpferd
liliumtej szappannal
(Steckenpferd védjegy)
mosdik. Kapható minden
gyógyszertár, droguéria és
illatszerekkereskedésben.
Darabja 80 fillér.

CSARNOK.

Szózat a házassulandó fiatalsághoz.

Ifjak, kik a házasság eszméjével foglalkoztok, ifjak, kik a társaságokban akár halászt, akár halat játsztok, ifjak, kik készek vagytok a Hymen rózsáncáit (egy rózsafához, virágszállhoz láncolni magatokat, miután az tört le benneteket) boldogan magatokra szedni, ide hallgassatok! Ifjak, figyeljetek!

Valamikor én is üde, bohó és negédes valék. És megházasodtam. Mikor teugrottam, nem is gondoltam arra, hogy valamikor nagyapa is lehetek, unokák zaigó sergével garnirozva. Hisz ha az ember vőlegény, még beszélni sem szabad a leendő gyermekekről, mert a menyasszony elpirul, sír, a mama elpirul és nem sír, hanem tisztességesebb társadalmi formákra oktat, a papa pedig szólna, de a mama (ez is egy elrettentő példa!) egyetlen tekintetével szedi ráncba az öregot, ki elhallgat, azaz nem is szól, sőt azt is csendesen mondja.

No most már, ilyen körülmények között tessék az unokákra gondolni! Természetes, hogy a legnagyobb hős, atléta, vagy bárki legyen is, nem mer sem beszélni, sem gondolkozni.

Az idő pedig mulik, mint pipából a dohány, és egyszerre azon veszed észre magad, hogy vagy megöszültél, vagy megkopaszodtál. Ez a kor kellemetlenségeitől eltekintve minden-

képen rossz. Ha megkopaszodsz, így szólnak az emberek: becsületes ember megöszül, a gazember megkopaszodik. Ha megöszülsz, fordul a kerék: az okos ember megkopaszodik, a számár megöszül.

De ez még mind mennyei élvezet ahhoz képest, hogy ha az ember nagyapa lesz.

En például nagyapa vagyok. Van tizenhét unokám (az Isten tartsa meg őket!).

Egy vigaszom van, hogy immár Isten kegyelméből özvegy vagyok.

Bús magányomban gyakran felkeresnek gyermekeim, unokáim. Ez mind szép és meghatározó, de oly dolgok történnek velem, hogy — Isten bocsás! — elátkozom az anyát, ki megboldogult feleségemet szülte. Mert ha ez nincs, nincs feleség, nincs nagypapaság, nincs unoka.

Ha spórolok nekik, zsugori vagyok, ha költök rájuk: pazarlok. Ha tanítom őket: bölcselkedem, ha hallgatók: az öreg meghűült. ha régi ruhát hordok: vén, ösdi számár, ha kiöltözöm: piperkőc bolond vagyok.

És mindemellett unokáim iskolai ügyeikben hozzám jönnek jó tanácsokért.

Ha nem segít nekik: vagy nem tudja a vén számár, vagy kínozza a gyermekeket. Ha megcsinálom feladatukat, valamelyik lányom, menyem, fiam vagy vóm így szól:

— Ugyan apa! Hát tanuljon a Pista, Mácsi, Gyurka, Mici, Jancsi! Ne fizessük hiába a tandíjat! Hadd törje fejét a gyerek! Úgy tanul!

Multkor így szól hozzám Vunkuci (kit Vilmanak hívnak, harmadik elemibe jár, erverése rendes, unokám mindig náthás):

— Nagytata!

— No?

— Mondjal egy nevet, egy nagy író nevet, melyben x betű van!

Majdnem kimondtam, hogy Xavéri szt. Ferencz, de egyik vóm szigorúan rám nézett: Ne mondjon, tata! Törje a fejét a kis fruska!

Vunkuczi hirtelen eltörte féltve őrzött Petőfi szobrom fejét, de x betűs név nem jutott eszébe.

Egész éjjel gondolkoztam, de nekem sem jutott. (T. i. x betűs név az eszembe).

Másnap déltán három órakor jött haza nagy bömbölve Vunkuci. Bezárta a tanító, mert nem tudott x betűs magyar író nevet.

— Édes tatám — ordítá apjának — mondjon egy x betűs magyar író nevet, mert déltán, megint bezárnak!

— Fixler Béni! szólt vóm rövid gondolkodás után.

Egy megjegyzést megkockáztattam:

— Ilyen szép név van ugyan, íróé is, amennyiben az írónak neve, de nem hinném, hogy magyar íróé, mert Fixlerről nem tesz említést Anonymus . . .

— Tata, ne beszéljen! szólt rám vóm. Maga nem ért ehhez.

Este hazajött Vunkuci és nevetve mondá:

— Nagytata! Azt mondta a tanító úr, hogy még az apja is számár volt annak aki kitalálta nekem a Fixlert . . .

Másnap rohantam a tanítóhoz.

— Uram, szólék, ön tegnap az osztály előtt megsértette Vliesek Vilma nagyatyját. Lévéen én a nagyapja ezennel nagy magyarázatot kérek!

— Na, engedjen meg kérem, szólt a bölcs tanfőúr, az igazán számár nemzetségből származik, ki Fixler Bényt magyar írónak tartja!

— Elismerem. De oldja meg ezen rejtélyt!

Mondja meg azt a nevet . . .

— Oh kérem! Nagyon egyszerű: *Mixát!* . . .

Szó nélkül hazarohantam. Megittam egy üveg bixádi vizet.

Hirtelen a vejexóltak hozzám, és a lányoxidtak:

— Ilyent nem tud és nagyapa mer lenni!?

— Ifjak! Olvassátok el! Gondoljátok meg! S ha nősültök, jusson eszetekbe egy szerencsétlen nagyapa.

IRODALOM.

— A Modern Könyvtár új kötetei. A Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő „Modern Könyvtár”-nak, amely már annyi értékes művel gazdagította irodalmunkat, most ismét egy hét kötetből álló új sorozata jelent meg a könyvpiacra. — A 35-ik kötet két eredeti színművet tartalmaz: Kapos Andor: „A tanító” című színjátékát és Horváth Ákos: „Pompeji utolsó éje” versetragédiáját. A kötetnek aktualitást ad, hogy Kapos Andor színjátékát, „A tanítót” épen most mutatta be a „Kamarajáték-Szintársulat” nagy sikerrel. Kapos színjátéka a megkésztett szerelmet festi megkapó színekkel, mindig irodalmi eszközökkel, a drámai vonalvezetésnek meglepő ismeretével. Horváth Ákos darabja a „Pompeji utolsó éje”, versetragédia. — A 36—37—38—39-ik kötet a nemrég oly tragikus körülmények között elhunyt nagy gondolkozónak, Tolsztoj Leónak legalapvetőbb műve: „Az életéről” Tolsztoj legsúlyosabb erkölcsfilozófiai műve, amelyben összes ilyen művei közül leginkább benne csillognak a nagy gondolkozó értékes eszméi. — Könyvtár 40-ik kötete Nagy Sándornak, a híres gödöllői művésznek, a gödöllői festőkolónia vezérének, Tolsztoj magyar fordítójának kiváló érdekessége műve, címe: „Az élet művészetéről”. — A 41—42—43—44-ik kötet az északi, orosz irodalom egyik remekét nyújtja a magyar közönség olvasóasztalára: Dosztojevskij Mihajlovisz Tivadarnak, az orosz irodalom és a világirodalom legnagyobb regényírójának egyik gyönyörű regényét, amelynek címe: „A nagybácsi álma”. A „Raszkolnyikov” nagy írójának nem kevésbé értékes műve ez. A könyvtár 45-ik kötete a Modern Könyvtár egy fölötté hasznos és hézagpótló új sorozatának, melynek címe: „Korunk Mozgatói”, első nagyértékű kötete. A sajtó manap az a nagyfontosságú tényező, amely talán minden szociális faktor előtt, minden másnál hatalmasabb befolyást gyakorol korunkra. Üdvös és hasznos dolog tehát, hogy a szerkesztő a „Korunk mozgatói” első kötetét, a Sajtó munkájában rejülő nagy, korokat mozgató erő és ez erő forrásainak és rugóinak bemutatására szánta. De a kötet értékét még inkább növeli, hogy a „Sajtó”-ról szóló művet nem kisebb embe irta, mint Bíró Lajos, a zseniális író, a könyvtár főmunkatársa. — A 46-ik kötet Wilhelm Ostwald első magyar nyelven megjelenő munkája. A világhírű természettudós és filozófus két összefoglaló tanulmánya, melyeket Fogarasi Béla értékes bevezetése előz meg, a nagy emberek lélektanát adja elő azzal a páratlan világossággal és közvetlenséggel, mely Ostwald stílusát jellemzi. A 46—48-ik kötet az „Anatol”, a világhírű bécsi író, Arthur Schnitzler legragyogóbb műve. A hét egyfelvonásosból álló remekművet, a világ minden számottevő drámai színpadán nagy sikerrel játsszák, épen most mutatta be a „Magyar Színház”, ugyancsak óriási sikerrel.

A Modern Könyvtár legújabb kötete: Kaffka Margit, a kiváló írónő: „Csonka Regény és Novellák” című kötete lesz. A Könyvtár kötetei minden könyvesboltban és dohánytözsdeben, továbbá a vasuti pályaudvarokon is kaphatók. Egyes szám ára 40 fillér, minden további szám ára 20 fillérral több.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat.

(Assicurazioni Generali) f. évi március hó 18-án tartott 79 ik közgyűlésén terjesztették be az 1910. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1910. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1.106.056,556 korona és 66 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 48.345,893 korona és 37 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.140,354 korona 72 fillérral 327.285,232 korona 15 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztályalapja 6.348,761 korona 59 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tűzkörűveg biztosítást, a díjbevétel 17.126.548,785 korona biztosítási összeg után 29.243,814 korona 26 fillér volt, miből 10.304,691 korona 19 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18.939,123 korona 07 fillérre rugott és ez összegből 13.669,865 korona 05 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 137.113.154 korona 31 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.331,117 korona 55 fillérre rugott, miből levonván a viszont biztosítást, a tiszta díjbevétel 713,530 korona 19 fillért tett ki. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 4.562,716 korona 13 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2.124,936 korona 18 fillérre rugott. Károkért a társaság 1910-ben 40.729,844 korona 11 fillért és alapítása óta 1.018.074,811 korona 43 fillért fizetett ki. E

kártérítési összegből hazánkra 201.616,256 kor. 21 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26.304,585 korona 84 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 17.977,207 korona 12 fillérre rug, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.867,378 korona 72 fillért tesz ki. Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 366.829.741 korona 68 fillérről 392.746,965 korona 47 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 84.633,138 korona 94 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 32.702,122 korona 48 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.350,786 korona 18 fillér. 4. Értékpapírok 255.330,660 korona 59 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9.318,772 korona 15 fillér. 6. Tárcaváltók 601,700 korona 78 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 5.809,784 korona 35 fillér. Összesen 392.746,965 korona 47 fillér. Ezen értékekből 80 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintézte, a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapestén a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylovak, telivérek, és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be, mint új ágazatokat hazánkban.

Szerkesztői üzenetek.

N. A. Későn jött, lemaradt. Jövőre sorát ejtjük.

Igazság. Tőlünk már nyugodtan öltögetheti nyelvét: végeztünk. A magunkét megmondtuk, elvenni valónk nincs.

Piszkos gyanúsításait pedig tartsa meg magának és elvtársainak.

D. I. A Hagymássy — és Mezőssy ügyben a Hagymássy ügyvédje Erdős Bertalan dr.

Nyílttér.

A „Szabolcsvármegye” ez évi április hó 5-ről keltezett 78. számában megjelent „Szerkesztői üzenet”-re vonatkozólag a kellő lépéseket megtettem.

Hlatky-Schlichter Gyula.

Kovács Gyula
műbútorgyáros bútorcearnoka
megnyílt
Debreczenben, Hunyadi-utca 17. szám.
(Demetroics palotában.)

SZŐLŐOLTVÁNYOK !!!

Kiváló szép és dús gyökérzetű, szokvány minőségű fásoltványok Ripária-Portális alanyra oltva a legjobb bor- és csemege fajokban, közöttük „Csabagyöngye”, mely fajta már július közepén érett. Ezenkívül sima *szőlőoltványok*, Ripária-Portális és Rupestris-Monticola sima és gyökeres *alanyvesszők*, peronospora és jégverésmentes *hazai* sima és gyökeres *vesszők a legjutányosabb árban*. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld az

„Erzsébet-szőlőoltványtelep”

Tulajdonos: SCHMIDT MÁTYÁS, Bogáros, Torontál m.

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

Helyszüke miatt a t. vevő közönség tavaszi szükségletét legolcsóbban

Stern Sándor uri-, női divatáru üzletében (barakk-épület, Hohe-cukrászdával szemben) szerezheti be.

Wacha Róbert

ruhafestő, vegylisztító és gőzmosó gyára,

Debrezen.

Főüzlet: Simonffy-u. 55.

Fióküzletek: Széchenyi-utca 6. Varga-utca 35.

Postai megbízások különös gonddal intézettek.

Kívánatra árjegyzék kézséggel küldetik.

Hegedü

domboru „Stainer“ forma, tisztán kidolgozott tokkal, 16 felszereléssel csak 12 korona

WÄGNER a „Hangszer Király“-nál :-

Budapest, József-körut 15.

Okvetlen kérjen árjegyzéket!

Hirdetmény.

Széna eladás. A várostól minden héten hétfőn és pénteken reggeli 7 órától kezdve este 6 óráig széna métermázsánként 2 métermázsá alóli mennyiségben porciózva 7 kor. 50 fillér összegért, 2 métermázsán felüli mennyiségben pedig métermázsánként de kötetlenül 7 korona összegért kapható a Morgó melletti szalmás kertben átveve. A széna vételére vonatkozó utalványok a hivatalos órák alatt a városi gazdasági hivatalban válthatók ki és a vételár előzetesen a város házi pénztárába lesz befizetendő.

A bujtos alatti gödrös helyeknek művelés alá vételére vonatkozó jelentkezések a városi gazdasági hivatalban még mindig elfogadtnak.

A város császárszállási gulyáiba a helybeli lakos jószág tulajdonosok szarvasmarháikat a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt előjegyezhetik, amikor is a kihajtandó jószágok után járó fél legelődíj előre befizetendő. A legelőbér befizetése nélkül a gulyába jószág fel nem vétetetik. Kellő számú jószág be nem jelentése esetén vidéki tulajdonosok jószágai is felvétetnek, de csak április hó 15-ike után.

Csemete eladás. A város tulajdonát képező mintakertben mindenféle gyümölcsfa csemete, disz, cserje, fa és bokor nagy mennyiségben és olcsó árak mellett kapható a helyszínen.

Jánószky Endre, gazdasági tanácsos.
189 3 3

Méhészek!

Mielőtt mézüket vagy viaszukat eladnák, kérjenek tőlünk saját érdekükben okvetlenül árajánlatot. Méhészeszközöket is szállítunk és mézpergetőink, mülép-préseink, viaszolvasztóink, kaptáraink I. rendű gyártmányok. Garantált tiszta mülép és sima szélű Hannemann rács. Kérjen ingyen naptárt! Szentlőrinczi méhészet,

Budapest, V., Zoltán-utca 11/v. szám.

Kitűnő juhlegelő

darabonként 2 koronaért
kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad a
Windt és Fisch cég
Kisvárdán.

Hirdetések

tölvétetnek e lap
kiadóhivatalában.

Széchenyi-ut 27.

vagy

Kiss T. Emma
tőzsdéjében.

A legújabb ruha díszek,
férfi-, női- és gyermek fehérneműek a legolcsóbban beszerezhetők

Feuer Miksáné

úri-, női divat és rövidáru üzletében
Nyiregyházán, városház-palota mellett
Bethlen (Szentmihályi) utcai oldal.

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, fali téglá
és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karcagi agyagiparnál

Karcagon szereshető be, hol egyes
waggon rakományok is megrendelhetők.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

TÉLI ÉS NYARI GYÓGYHELY agyvárad
:: mellett. Egész éven át nyitva. ::

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, víz hőfoka 49 C. —
17 millió liter napi mennyiség.

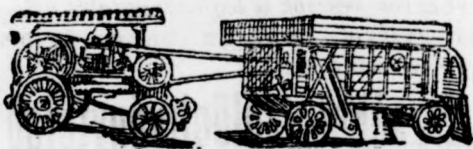
— **Csuz, köszvény,** —
ischiás, izzadmányok és
női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. Tükör-kád, iszapmód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő. 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirda. interurbán telefon. Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az Igazgatóság.

Brünn-Königsfeldi Gépgyár Motorosztálya

a Monarchia legelőkelőbb gyára! Egyedárusító: ABELES EMIL Budapest, V., Váci-út 14

Teljes cséplőgarnitúrák és
malom berendezések.

Elismert tény, hogy cséplőgarnitúráink a leggazdaságosabban és legmegbízhatóbban működnek.

Benzin
Nyersolaj
Szivógáz
Diesel

Motor

Szivógázmotorjaink, valamint Diesel-rendszerű nyersolajmotorjaink üzemeltetési költsége óránként és lóerőnként

cca 1-1½ fillér.

Eddig 50.000 lóerő üzemben!

Gyorsanfutó „IDEAL“

Keretfűrészek
tűrésztelpek, asztalosműhelyek
teljes berendezése.

Alacsony és magas nyomású

SZIVATTYUK

gőz-, transmissió-, villany- vagy motor-üzemre bármely vizellátási és ipari célra.

Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. Költségvetés, árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútorrúháza =

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legújabb stilű palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák. Ebédlő diványok. Megfelelő árak. Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa, vas- és rézbutor nagy raktára.

Mindenféle nyomtatvány olcsó, szép és modern kivitelben a leggyorsabban készül Jóba Elek czégnél. ...

Régen elismert és jónak bebizonyult
Dr. Schöfft-féle

Aranycseppek.

Biztosan és gyorsan ható szer a váltóláz elen, annyira, hogy két kanál bevétele után a láz megszüntéért jótállunk. Az Aranycseppek a gyomor- és bélbajok minden nemét, a fejfájást, vértótlulást gyógyítják, tisztítják a vért. Különösen gyorsan és biztosan hatnak idült gyomorhurut, gyöngeség, székrekedés, étvágytalanság, görcsök, gyomorgörcsök, kólíka eseteiben, pár perc alatt. Kitűnő erős hasmenés és hányinger ellen. Nincs egyetlen oly szer sem, amelynek hatása oly gyors és biztos volna, mint az aranycseppekké. Nem romlik el a legnagyobb hőségben sem; akik aranycseppeket állandóan hordanak maguknál, hirtelen megbetegedéstől és szélhűdéstől megvannak védve. Egy háztartásban se hiányozzék. Kolerarohamoknál rendkívül hatásos. Számos köszönőirat áll rendelkezésre. 1 üveg ára 1 frt. 20 kr Sztéküldi: Kodnár Dömötör, Budapest, I., Attila-utca 23/b.

Tartsa pénztárát a falban!

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített páncél szekrény. Bámulatolcsó.

Tűzbiztos.

Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden modern lakás nélkülözhetetlen berendezési tárgya.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében:

Szuchy József és János

építómesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz. Elvállalják a safek szállítását és beépítését.

Uj építkezéseknél a falazással egy időben beépíthető. Régi házakban a szakszerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban eszközöltetik. 530-20-22

Az amerikai élelmesség legéletre valóbb alkotása!

„KOLLARIT“

(bőrlemez)

a jelenkor legjobb tetőfedőlemeze. :-

Egyedelárusító Nyiregyháza és vidékére:

Wirtschaftler Ármin vaskereskedő

Nyiregyháza. 78-26-10

Kocsi-bakra való vadon-
nat új, erős fényű, új
rendszerű, rudas acetilén
kocsi-lámpa eladó. Cim
:- a kiadóban. :-

A husvéti

ünnepek közeledtével ajánlom a n. é. közönségnek üzletem megtekintését!

Nagy raktárt tartok csemegékben, pezsgők, borok, likőrök és szilvóriumokban, úgyszintén a háztartásban szükséges mindenféle fűszer árakban!

Óriási választék kávékban és cukorkákban!

Mindenkinek saját érdeke, hogy nálam egy próbavásárlást tegyen! ❀ ❀ ❀ ❀

PAPP GÉZA

fűszer és csemege üzlete Nyiregyháza, Városház-u. 2.
143-2-6

NIGRIN
(Fernelend)
a legjobb olajpórkém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadműkiállításán
arany éremmel kitüntetve

LICHTMANN VILMOS

czég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gécek beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzőlogbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilvenek bérbeadási ügyvitelére.

Sirkövek

10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Hirdetés.

Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t. Nyirbátor.

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait:
Mosó szappan, Bóni szinszappan, Szegedi háziszappan, Debreczeni szappan. Kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlat. Kétszer finomított repceolaj étkezési célokra, égetésre és kenésre. Napraforgó olaj, Napraforgó táblaolaj, Repcepogácsa darabokban és megőrölve, Napraforgópogácsa darabokban és megőrölve. Finomított szesz, Rum szesz. Denaturált szesz, Anizsos szesz, finom buza és rozsliszt. 212-52-10

Hivatalosan ólomzárolt, arankamentes

LŐHERÉ- és LUCERNAMAGeredeti quedlinburgi, fajtisza, impregnált répamagvak
továbbá mindennemű más**mezőgazdasági, konyhakerti és virágmagvak,**

legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

Polacsek Fülöp és Fia

magkereskedésében NYIRBÁTOR.

Kívánatra mintát bérmentve küldünk és legolcsóbb árajánlattal szolgálunk.

175 10-3

Nyiregyháza város polgármesteri hivatala.

Hirdetmény.

A városi jéggyárban készített műjég árát a képviselőtestület Kgy. 53—1910. számú véghatározatával a következőkben állapította meg:

I. Darabonként történő vételnél:

- a) egy tömb jég ára a jéggyárban 30 fillér.
b) egy tömb jég ára házhoz szállítva 40 fillér.

II. Előfizetés mellett:

- a) naponként egy tömb jég házhoz szállítva egy hónapra 10 korona.
b) naponként egy tömb jég házhoz szállítva öt hónapra 40 korona.

III. Nagyobb mennyiségnél

(ha naponként legalább öt tömbre és május 1-től szeptember 30-ig terjedő időre történik a megrendelés.)

- a) naponként öt tömb jég házhoz szállítva öt hónapra 180 korona.
b) minden további tömb házhoz szállítva öt hónapra 36 korona.

Azok, akik május 1-től szeptember 30-ig terjedő időre előfizetnek, május 1. előtt, vagy szeptember 30. után, ha ugyanazon mennyiséget legalább 15 napra rendelik meg, erre az időre az előfizetési ár megfelelő hányadát fizetik.

A rendes jégszállítás megkezdése előtt nagyobb, legalább 100 mm. rendelése esetén a jég ára a jéggyárban átvéve métermázsanként 2 korona 20 fillér.

A jégárak úgy a darabonkénti vételnél, valamint a hosszabb időre történő megrendelésnél előre fizetendők.

A megrendelések és fizetések a városi számvéközénél eszközölhetők. (Telefon sz. 152.)

Azok, akik jégszükségleteiket eddig is a városi műjéggyárból szerezték be, ugyanazon mennyiségre elsőbbséggel bírnak, ha megrendelésüket **április hó 15-ig megteszik.** Ezen időn túl a megrendelések a jéggyár által előállítható mennyiségig a jelentkezés sorrendjében fogadtatnak el.

Nyiregyháza, 1911. évi március hó 26-án.

Majerszky Béla,

225—3—2 kir. tanácsos, polgármester.

Hölgyeim!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy miután a takarékpénztár egyesület által épített ideiglenes helyiségben helyszűke miatt t. vevőim igényeinek teljes mértékben nem felelhetnék, ezen fiók-üzletemen kívül a

róm. kath. parochia-épületben, Városház-utcában

női kalap, női és gyermek-felöltő

füzletet rendeztem be,

ahol eredeti párisi modellek és az összes tavaszi újdonságok megérkeztek, amelyek szíves megtekintésre érdemesek.

A t. hölgyközönség b. figyelmébe alázattal ajánlva:

188—3—3 **RÓZSA LAJOS UTÓDA.****Bolthelyiség**

berendezéssel, korlátolt szeszestital kiméréssel, lakással vagy anélkül április 24-től kiadó Nyirbátorban Molnár Lajosnál.

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoraáruháza

Alapítva 1903. Pazonyi-útca 10 szám.

Üzletem kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint, állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, citrom, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, úri és női szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló és vendégszoba berendezéseket, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható de raktáron levő különféle butorokat is **utólérhetetlen olcsó** árban árusítom.

2—52—9

Üzletem szombat és izr.

ünneppanokon zárva. . .

Raktáron állandóan 200 különféle lak berendezés található.

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Nyomatott Jóna Elek könyvnyomdájában, Nyiregyházán.

Aki gyomor-fájós, bélbeteg. étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schumann** gyógyszerésztől **Stoekerauban.**Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a **Schaumann-féle gyomorsót**, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.**Gyomorsó** eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.**Gyomorsó-pasztillák** kényelmes s kellemes, ugyan azon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvét —**Schaumann gyógyszerész Stoekerauban.**

Kapható minden gyógyszerárban.

Eladó szőlővesszők

Gyökerez Európai homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehes, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgundi, Kövidanka, Oportó, S lankamenka, Furmint és még mintegy száz eszegefajból ezrenként 12—15 forint.

A vesszők erősek és dugyökerűek, így pótlásra is teljesen megtekinnek.

Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.

Czím:

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepe

Bihardiószeg.

Badacsonyvidékifinom hegyi borokat
kölesön hordókbán. —**Szőlőoltványokat**legjobb minőségben
mérsékelt áron szállít**Balogh Gyula** szőlőgazdasága,
Balatonhenye. Árjegyzék ingyen.**KÖTŐGÉPEK!!!**Ujdonság háztartási és ipari
-o- célokra. Kényelmes -o-
részletfizetésreis kapható. *Kérjen árjegyzéket.*
Tanítás Budapesten ingyen.
Fogl József Lajos, műgépész.
Budapest, VI., Aradi u. 11.